SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:2797

av Alexander Svensson (M)

Motstånd mot försäljningsförbud för vitt snus i EU

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i kommande EU-förhandlingar bör motsätta sig försäljningsförbud och andra oproportionerliga begränsningar av tobaksfria nikotinpåsar på EU:s inre marknad och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Den svenska riskreduceringspolitiken fungerar. Genom att kombinera tillgång till rökfria nikotinprodukter samt en reglering och skattesatser som tar hänsyn till olika produkters relativa risker har Sverige valt en annan väg än många andra länder. Utgångspunkten är att nikotinprodukter inte är riskfria, men att det finns betydande skillnader mellan olika sätt att konsumera nikotin och att regleringen därför bör vara proportionerlig.

Resultaten är tydliga. År 2025 var andelen dagligrökare i Sverige under 5 procent enligt Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN).[1] Det kan jämföras

[1] Zetterqvist, M. (2026). Självrapporterade rök- och snusvanor 2003–2025. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN), Stockholm.

med att 24 procent av EU:s invånare över 15 år rökte 2023 enligt Eurostat.[2] I samma mätning hade Sverige lägst andel i hela EU, 8 procent. Sverige har därmed en exceptionellt låg nivå av rökning i ett europeiskt perspektiv.

Sverige har alltså erfarenheter som bör tas på allvar när EU under hösten 2026 ska inleda sin översyn av regleringen av tobaks- och nikotinprodukter.

Det finns därför goda skäl för gemensamma regler på europeisk nivå. Tobaksfria nikotinpåsar, även kallat vitt snus, omfattas i dag inte av tobaksproduktdirektivet. Det har lett till att medlemsstaterna har valt olika vägar för att reglera produkterna nationellt. Under 2026 har den svenska regeringen exempelvis invänt mot ett österrikiskt förslag om reglering av vitt snus. Förslaget innehöll bland annat förbud mot försäljning online, reglering av nikotinhalten och omfattande rapporteringskrav. Regeringen bedömde att förslaget riskerade att påverka den fria rörligheten för varor på den inre marknaden.

Men harmonisering får inte bli liktydigt med förbud. Regleringen behöver vara proportionerlig och utgå från de egenskaper och risker som är förknippade med den produkt som regleras.

Sverige bör motsätta sig försäljningsförbud och andra oproportionerliga begränsningar av tobaksfria nikotinpåsar på EU inre marknad. Ett framtida regelverk bör i stället förena ett högt skydd för folkhälsan med principerna om proportionalitet och fri rörlighet på den inre marknaden.

Alexander Svensson (M)

[2] Eurostat (2025). SDG 3: Good health and well-being. Eurostat News, Bryssel.